

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

§. 2. Probatur ex S. Augustino dari in Deo scientiam futuribilium ab omni decreto actu existente independentem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

voluntate humana, & gratia: esset enim à conditione, conditio autem præter voluntatem humanam includit gratiam. Imò hæc discretio ita esset à voluntate humana & à gratia, ut in illa primas sibi partes jure merito vindicaret gratia: nam conditio includit voluntatem, ut causam inferiorem, subalternatam, nec acturam nisi præmotam; gratiam verò ut causam superiorem, subalternantem, & non movendam, sed moturam, posita conditione. Unde hæc qualiscumque discretio, esset tantum à voluntate ut causa inferiore, subalternata, &c. esset verò à gratia ut causa superiore, subalternante, non movenda, sed motura, & ita natura prius influxura in actum salutarem, posita conditione. Unde sequitur, quod in mea hypothese discretio illa, in statu conditionato existens, esset à gratia, tanquam à prima radice.

Dices. In nostra hypothese homo in statu conditionato positus, primò transferret actum bonum à statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futurationis, nempe ad futurationem conditionatam. Ergo in illo statu se primò discerneret. *R. n. ant.* Nam 1. si in statu conditionato fieret aliqua translatio à statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futurationis, hæc translatio, ut patet ex modò dictis, esset primò à gratia, non ab hominis voluntate, quia esset à gratia ut causa superiore, subalternante, non movenda, sed motura, & consequenter ut natura prius influxura, posita conditione. 2. In statu conditionato nulla sit translatio. Nam si sit, vel actione possibili, vel actione actuali, vel actione futuribili, Non primum. Nam transferre actione possibili, nihil aliud est, quam posse transferre. Non secundum. Nam in statu conditionato pendet conditio, quæ actioni actuali præsupponitur. At pendente conditione, actioni actuali præsupposita, nec est, nec potest esse actualis actio. Non tertium. Nam transferre actione futuribili, nihil aliud est, quam translaturum esse, si aliquando ponenda esset aliqua conditio.

3. Itaque independenter ab omni translatione, quæ sit vel ab homine, vel à Deo per decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti, actus aliquis non solum possibilis, sed etiam futuribilis est, hoc ipso quod verum est dicere. Non solum posset esse, sed etiam esset, si poneretur talis conditio; vel, si vis, hoc ipso præcisè quod, posita conditione, non solum posset esse, sed etiam revera esset. Sic ut pœnitentia Tyriorum esset futuribilis, necesse non fuit ut à statu meræ possibilitatis ad statum aliquem futurationis transferretur vel à Tyriis ipsis, vel à Deo decernente illos ad pœnitentiam prædeterminare, aut quocumque alio modo efficaciter movere, si Christum ad illos mitteret; sed satis fuit, quod, Christo apud Tyrios prædicante, & signa faciente, quæ fecerat apud Judæos, Tyrii non solum potuissent, sed etiam te ipsa voluissent agere pœnitentiam: hoc ipso enim verum est, futurum fuisse, ut Tyrii pœnitentiam agerent, si futurum fuisset, ut Christus apud illos prædicaret; & verè dici potest: Futura fuisset pœnitentia Tyriorum, si futura fuisset apud illos prædicatio Christi; & è contrà non nisi falsò diceretur: Pœnitentia Tyriorum non fuisset futura, etiam si prædicatio Christi apud illos futura fuisset. Quod est, Tyriorum pœnitentiam non solum possibilem, sed etiam futuribilem fuisse, & ita non fuisse merè possibilem.

Obj. 2. In hypothese scientiæ futuribilium, independentis à decreto absoluto ex parte actus, & conditionato ex parte objecti, falsum est illud à Christo dictum Joan. c. 15. *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Atqui hoc non potest admitti. Ergo, &c. *Prob. maj.* In hac enim hypothese Deus, antequam eligat Petrum ad conversionem, debet independenter ab omni decreto suo actu existente prævidere, quod Petrus converteretur, si præveniretur tali auxilio gratiæ. Atqui conversio illa Petri, in-

dependenter ab omni decreto divino actu existente, & sub sola conditione talis gratiæ futuribilis, est electio quædam, qua Petrus Deum eligit convertendo se ad illum, & qua proinde prius eligit Deum in statu conditionato, quam ab eo eligatur in statu absoluto. Ergo falsum erit, quod Christus dicit, *Non vos, &c.*

R. n. maj. Ad prob. N. min. Nam per illam conversionem, independenter ab omni decreto divino actu existente, & sub sola conditione talis gratiæ futuribilem, Petrus nullatenus actu convertitur ad Deum. Aliud enim est actu converti, & aliud conversum iri, si poneretur aliqua conditio: quandiu enim pendet conditio, tandiu pendet effectus ejus, & ita quandiu nec est, nec futura est conditio, tandiu nec est, nec futurus est effectus ejus. Pro illo autem priori ad omnia decreta divina, pro quo verum est dicere, Converteretur Petrus, si tali gratia præveniretur, ac proinde pro quo Deus prævidet, quod converteretur Petrus, si tali gratia præveniretur, adhuc pendet conditio, nec est, nec futura est conditio. Ergo pro illo priori adhuc pendet conversio Petri, nec est, nec futura est conversio Petri. Ergo pro illo priori, pro quo est solus status conditionatus, Petrus non eligit Deum, imò nec electus est. Sed ab utroque præcindit saltem, sicut saltem præcindit à conversione sua, non solum ut præsentis, sed etiam ut futura. At verò pro posteriori instanti, pro quo sunt decreta divina, ac proinde pro quo, ut supponitur, Deus daturus est talem gratiam Petro, futurum est, ut Petrus convertatur, & ita futurum est, ut Petrus per conversionem suam eligat Deum. Sed quia non converteretur, nisi quia à Deo ex pura misericordia præveniretur tali gratia, nec præveniretur tali gratia à Deo, nisi quia à Deo ex pura misericordia ab æterno ad conversionem electus fuit, non est prius electus Deum per conversionem suam, quam ab eo ad illam electus fuerit; imò non est electus Deum per conversionem suam, nisi quia prius à Deo misericorditer ad eam electus est.

Obj. 3. Decreta absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, sunt omnino consentanea sacris Scripturis. Ergo convenienter dicitur, scientiam futuribilium nisi decretis ejusmodi. *R.* sacris Scripturis planè consona esse decreta absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, quæ sunt de re aliqua tantum ponenda sub conditione pendente à creatura, quale est istud: Volo salvare Judam, si perseveret in gratia. At decretorum absolutorum ex parte actus, & conditionatorum ex parte objecti, quæ sunt de re aliqua tantum ponenda sub conditione pendente à solo Deo, & nunquam implenda, quale fingitur istud: Volo prædeterminare Tyrios ad pœnitentiam, si mittam ad illos Christum meum; nullum unquam reperietur vestigium in Scripturis divinis, nec ab existentia aliorum concludi potest ad eorum existentiam; cum sint disparata, nec ad rationem providentiæ pertineant, sicut alia, & ad extra nihil planè operentur, nisi quod utcumque subveniunt Thomistis laborantibus in eludenda argumentorum nostrorum efficacia.

§. I I.

Probatur ex S. Augustino dari in Deo scientiam futuribilium, ab omni decreto actu existente independentem.

S. Augustinus lib. 1. ad Simplicianum q. 2. sic loquitur de iis, qui vocati non veniunt, hoc est, qui vocationi resistunt: *Si vellet etiam ipsorum misereri, posset ita vocare, quomodo illis aptum esset, ut & moverentur, & intelligerent, & sequerentur.* Et paulò post de iis, qui vocationi consentiunt: *Et si multos vocet, eorum tamen miseretur, quos ita vocat, quomodo eis vocari aptum est, ut sequantur; & inferitis: Cujus miseretur, sic eum vocat, quomodo scit ei congruere, ut vocantem non respuat.*

Unde

Unde sic argumentor. Ex S. Augustino Deus certò & infallibiliter novit, quomodo quisque vocandus sit, ut vocantem non respiciat, sed ut & moveatur, & intelligat, & sequatur. Sed hæc est scientia futuribilium independens ab omni decreto divino, actu existente. Ergo ex S. Augustino datur in Deo scientia futuribilium, ab omni decreto divino, actu existente, independens.

Tota difficultas est in minore, & prob. Nam 1. hæc scientia, qua Deus certò & infallibiliter novit quomodo, &c. vel est scientia simplicis intelligentiæ, vel scientia visionis, vel denique scientia futuribilium. Non primum. Nam scientia simplicis intelligentiæ versatur tantum circa possibilia ut sic, & necessariò futuribilia sub aliqua conditione includente causam necessariam, cum effectu suo necessariò connexam. Unde scientia simplicis intelligentiæ non versatur circa vocationem congruam, & consensum voluntatis liberum, nisi ut possibiles. Non secundum. Nam scientia visionis est scientia rerum existentium ut sic. Unde versatur circa vocationem congruam & consensum voluntatis, ut existentia pro aliqua differentia temporis. Præterea, scientia visionis supponit in Deo decretum absolutum vocandi congruè, & ab eo suo modo dependet. At scientia, de qua hic agitur, præsupponitur huic decreto, illudque dirigit, præter quàm quòd est in Deo etiam respectu illorum, quos non decrevit Deus vocare congruè; est enim in Deo etiam respectu illorum, qui vocati non veniunt. Ergo tertium dicendum est, nempe quòd hæc scientia, qua Deus certò & infallibiliter novit, quomodo quisque vocandus sit, ut vocantem non respiciat, sit scientia futuribilium, qua scilicet Deus certò & infallibiliter præcitat, hominem liberè & contingenter secuturum esse vocationem, si tali modo vocetur. Hæc enim scientia non est scientia, qua Deus novit vocationem ita congruere homini, ut vocantem non possit respicere, vocantem non possit non sequi; sed qua præcisè novit vocationem homini ita congruere, ut, si ita vocetur, vocantem non sit contempturus, vocantem sit secuturus; quamvis possit, si veller, non sequi, & respicere.

2. Hæc futuribilium scientia, secundum mentem S. Doctoris, est planè independens ab omni decreto actu existente. Nam si dependet ab aliquo decreto actu existente, vel à decreto absoluto tum ex parte subjecti, tum ex parte objecti, quo Deus eos, quorum miseretur, decrevit vocare, quomodo eis aptum est, ut vocantem sequantur; vel à decreto absoluto ex parte subjecti, & conditionato ex parte objecti, quo Deus decrevit sub aliqua conditione, ab ipso solo pendente, & nunquam ponenda, eos, quorum non miseretur, & sub aliqua conditione, item ab ipso solo pendente, sed ponenda aliquando, eos, quorum miseretur, vocare, quomodo illis aptum est, ut sequantur vocantem. Neutrum dici potest. Non primum. Nam tali decreto, juxta S. Doctorem, scientia futuribilium præluet, eique proinde præsupponitur. Præterea, ex eodem Doctore scientia illa est in Deo etiam respectu eorum, quorum non miseretur Deus, ac proinde respectu eorum, ad quos tale decretum non pertinet. Non etiam secundum. Nam decretorum de re ponenda sub conditione aliqua, à solo Deo dependente, sive aliquando, sive nunquam ponenda, nullum in S. Augustino vestigium reperies. Adde ejusmodi decreta fore planè inutilia, & respectu eorum, quorum Deus non miseretur, quia nihil circa illos operantur; & respectu illorum, quorum miseretur Deus, quia illis sufficit decretum absolutum. Deinde ponere in Deo decretum de danda vocatione sub conditione aliqua, ab ipso solo Deo pendente, cum decreto absoluto de eadem vocatione danda, satis frigidum & ineptum est.

Simonet Theol. Tom. I.

Præterea, hæc futuribilium scientia, secundum Augustinum, est ea, qua Deus certò & infallibiliter novit, homini, si ita vocetur, vocationem sic aptam fore, ut vocantem sit secuturus: est enim, quod idem est, secundum Augustinum, scientia, qua Deus certò & infallibiliter novit, quomodo homini vocari aptum est, ut vocantem liberè sequatur. Ergo, secundum Augustinum, hujus scientiæ futuribilium objectum est libera connexio consensus voluntatis cum talitate vocationis, ut posita in statu conditionato; vel si vis, est talitas vocationis, posita in statu conditionato, liberè connexa cum consensu voluntatis, unde resultat hæc veritas: Si homo ita vocaretur in talibus circumstantiis, hæc vocatio ita illi apta esset, & congrueret, ut vocantem liberè sequeretur: cujus veritatis, ut per se manifestum est, conditionem sequitur scientia futuribilium, quæ circa illam occupatur: ita ut si hæc veritas dependeat ab aliquo decreto actu existente, ab eodem dependeat scientia futuribilium; si verò hæc veritas sit independens ab omni decreto actu existente, à nullo pariter sit independens scientia futuribilium. Ex his autem

Argumentor sic. Scientia futuribilium, quam S. Augustinus agnoscit in Deo, non magis dependet ab aliquo decreto actu existente, quàm hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. Atqui hæc veritas à nullo decreto actu existente dependet. Ergo nec scientia futuribilium, quam agnoscit S. Augustinus. *Prob. min.* Hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. fundatur in talitate, seu aptitudine vocationis, vi cujus talis vocatio, in statu conditionato posita, connexa est cum consensu voluntatis humanæ. Ergo hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. non magis dependet à decreto aliquo actu existente, quàm talitas illa seu aptitudo vocationis, qua posita, sequeretur consensus voluntatis humanæ. Atqui talitas illa seu aptitudo vocationis, &c. est planè independens ab omni decreto actu existente, non quidem quantum ad existentiam, de qua hic non agitur, sed quantum ad rationem & veritatem objectivam. Sive enim Deus decernat aliquid vel absolute, vel conditionatè circa hanc vocationem, sive non, semper est talis vocatio, sic apta vocatio, ut ea posita, liberè sequeretur consensus. Ergo hæc veritas, Si homo ita vocaretur, &c. ab omni decreto actu existente omninò independens est, & consequenter ipsa scientia, quæ circa illam versatur, &c. ea suo modo existente, non potest in Deo non esse.

Nec juvat dicere, vocationem, quam novit Deus sic homini aptam fore, ut si ita vocaretur, vocantem sequeretur, esse, in mente S. Augustini, vocationem ex natura sua efficacem. Nam 1. hoc repugnat doctrinæ Thomistarum, qui efficaciam vocationis, non in ipsa vocatione, sed in auxilio ei superaddito constituunt. 2. Vocatio ex natura sua efficax, fuit ignota S. Augustino, ut suo loco ostendetur. 3. Vocatio illa ex natura sua efficax, vel est necessariò connexa cum consensu, vel contingenter tantum & liberè. Si primum. Hæc vocatio non est gratia ab Augustino, sed à Lutherò & Calvino asserta, & consequenter vocatio, quam Deus scit homini ita congruere, ut si ea vocaretur, vocantem sequeretur, non est secundum Augustinum, sed secundum Lutherum & Calvinum vocatio ex natura sua efficax. Si secundum. Pugnantiæ dicuntur. Nam vocationem esse ex natura sua efficacem, & tamen non esse connexam cum consensu voluntatis, nisi contingenter & liberè, inter se manifestè pugnant. Si enim vocatio illa est ex natura sua efficax, tam repugnat non existere consensum, illa existente, quàm repugnat illam simul existere, & non existere; vel si vis, quàm repugnat illam sine natura sua, hoc est, sine se ipsa existere. Nec dic vocationem illam dici ex natura sua efficacem, quia morali necessitate conjuncta est cum consensu. Nam 1. hæc morali necessitas vel talis est,

E 4

ut

ut cum ea nunquam conjungatur dissensus; & tunc est re ipsa necessitas physica, nec est moralis necessitas, nisi voce tenus; vel talis est, ut cum ea dissensus possit conjungi, & quandoque conjungatur, quamvis difficile, & tunc non impedit quidem contingentem & liberam connexionem vocationis cum consensu, sed non nisi abusive dicitur constituere vocationem ex natura sua efficacem, & semper habemus intentum nostrum, nempe quod S. Augustinus agnoverit in Deo independentem ab omni decreto actuali scientiam futuribilem, qua Deus certo & infallibiliter novit, quid quilibet homo contingenter & liberè acturus aut non acturus esset, utrum scilicet vocantem secuturus, an non secuturus esset, si tali vocatione vocaretur, quantumvis sic vocatus posset vocantem sequi, vel non sequi pro arbitrio etiam in sensu composito vocationis.

Obj. 1. S. Augustinus lib. de præd. Sanct. c. 10. sic loquitur: *Prædestinatione quippe Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus.* Atqui S. Doctor hic nomine prædestinationis intelligit decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti; & nomine præscientiæ, qua dicit Deum præcivisse quæ fuerat ipse facturus, intelligit scientiam, qua Deus dependenter ab hoc decreto novit actus liberos futuribiles. Ergo, &c. R. n. subsumptum quoad utramque partem. Nam 1. S. Doctor nomine prædestinationis intelligit absolutam & efficacem præparationem mediocum, quæ electis dantur in tempore, & quibuscum salutem certo & infallibiliter consequuntur. Hanc enim prædestinationem lib. de bono perlev. c. 14. *Præscientiam & præparationem beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur, definit, & docet pertinere ad solos electos; sic enim prosequitur: Ceteri autem, nempe non electi, ubi nisi in massa perditionis iusto divino iudicio relinquuntur, ubi Tyrii relictii sunt & Sidonii, qui etiam credere potuerunt (siquidem re ipsa credidissent,) si mira illa, &c.* Itaque juxta S. Doctorem, reprobi, puta Tyrii & Sidonii, ad prædestinationem illam, de qua tractat lib. de præd. Sanct. & lib. de bono perseverantia, nullatenus pertinent, aut perlingerunt, & tamen secundum Thomistas penitentia Tyriorum & Sidoniorum à Deo decreta fuerat sub conditione. Unde sequitur manifestè, prædestinationem illam, de qua tractat S. Augustinus libris citatis, aliam prorsus esse à decretis absolutis ex parte actus, & conditionatis ex parte objecti, ad quæ confugiunt Thomistæ.

2. S. Augustinus nomine præscientiæ, quam fundat in prædestinatione, intellexit præscientiam absolutam, qua Deus ab æterno præcivit, quæ fuit ipse facturus in tempore, nempe opera salutaria electorum, quæ facit, faciendo ut fiant ab electis: nam, ut S. Doctor ibidem docet, Deus facit nostra bona opera, faciendo, ut ea faciamus; facit autem, juxta mentem S. Doctoris, ut patet ex verbis ejus ad Simplicianum supra laudatis, facit, inquam, ut faciamus, vocando nos, quomodo nobis aptum est ut velimus facere, & faciamus. Hanc porro absolutam præscientiam bonorum operum fundat in prædestinatione S. Doctor, quia in tantum à Deo absolute præsciuntur bona opera, in quantum futura sunt; in tantum futura sunt, in quantum à Deo sunt misericorditer preparata & prædestinata, hoc est, in quantum ex speciali & purè liberali erga electos benevolentia electis preparavit & prædestinavit Deus vocationes congruas, & auxilia gratiæ efficacia, quibuscum fidei & aliarum virtutum actus salutares exercituri sunt in tempore.

Ex hac autem doctrina duo efficit S. Doctor. 1. Deum non de nostro, sed de suo præcivisse opera nostra salutaria, hoc est, Deum præscientiam operum nostrorum salutarium, quam habet, non debere nobis, seu viribus arbitrii nostri, sed sibi, seu gratuitæ suæ prædestinationi, qua arbitrio nostro de se ad bonum faciendum insufficienti, misericorditer preparavit auxilia, non qualiacumque, sed congrua

& efficacia. 2. Et ita opera nostra salutaria esse dona Dei, utpote ab eo non tantum absolute præcivisse, sed etiam preparata & prædestinata in æternitate, & in tempore facta tanquam à faciente per vocationem congruam ut faciamus: cum è contra mala hominum opera sint à Deo præcivisse tantum, non prædestinata, & ita Deus mala nostra opera præcivisse absolute, non de suo, seu de sua prædestinatione, sed de nostro, seu de nostro arbitrio liberè à regula morum defecturo: Deo illud ad faciendum neque prædestinante in æternitate, neque impellente in tempore. Unde nobis, & nullatenus Deo, mala nostra opera imputare debemus.

Dices. Verba illa, *quæ fuerat ipse facturus*, manifestè significant S. Doctorem loqui de operibus, non futuris, sed futuribilibus, & consequenter non de scientia absoluta, sed de conditionali. R. ad hanc instant. S. Augustinus per hæc verba, *quæ fuerat ipse facturus*, idem intelligere, cum ait: *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus*, ac intelligit, cum inferius eodem cap. dicit: *Quando promissit Deus Abramæ in semine ejus fidem gentium, dicens, Patrem multarum gentium posui te promissit, quod ipse facturus fuerat.* At hic manifestè per illud, *quod ipse facturus fuerat*, intelligit rem absolute futuram, nempe conversionem Gentilium ad fidem, per Christum faciendam. Ergo, &c. Similiter cum ait: *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus*, intelligit opera electorum salutaria, absolute futura, utpote à Deo preparata & prædestinata; quare statim subiungit: *Unde dictum est: Fecit, quæ futura sunt.* Denique cum S. Doctor dicit, *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ fuerat ipse facturus*, perinde est ac si diceret: *Prædestinatione Deus ea præcivit, quæ ipse decreverat facere.* At certè, quæ simpliciter decreverat facere, & quæ re ipsa erat facturus, quia simpliciter decreverat ea facere, erant non conditionatè, sed absolute futura.

Obj. 2. S. Augustinus eod. lib. de præd. Sanct. c. 9. referens illud, quod in lib. contra Porphyrium dixerat, videlicet tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos prædicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui in eum fuerant credituri; hæc addit: *Cernitis me sine præjudicio latentis consilii Dei, aliarumque causarum, hoc de præscientia Christi dicere voluisse, quod convincendo paganos infidelitatis, qui hanc objecerant questionem, sufficere videretur? Quid enim est verius, quam præcivisse Christum, qui, & quando, & quibus locis in eum fuerant credituri? Sed utrum, prædicato sibi Christo, à se ipsis habituri essent fidem, an, Deo donante, sumpturi; id est, utrum tantummodo eos præcivisset, an etiam prædestinaverit Deus, querere ac differere tunc necessarium non putavi.* Ex his autem

Hoc eruitur argumentum. S. Aug. in lib. contra Porphyrium, cum scriberet, tunc voluisse apparere hominibus Christum, quando sciebat, &c. intelligebat conditionalem scientiam, qua Christus noverat, quinam, quando, & ubi in eum credituri essent, si eis prædicaret. Et ut ipse testatur in lib. de præd. Sanct. c. 9. verbis laudatis, hoc scribebat sine præjudicio latentis consilii Dei. Atqui S. Augustinus per illud latens consilium Dei, cui præjudicare non intendebat, intelligit decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti, quo sub conditione à se ipso solo pendente decreverat, quinam, quando & ubi physicè prædeterminandi essent ad credendum, & ita quinam, quando, & ubi essent credituri in Christum. Ergo sensit S. Augustinus scientiam conditionalium seu futuribilem pendere ab hoc decreto.

R. n. min. Itaque S. Augustinus, sive loquatur de scientia conditionalis Christi, sive, quod verius est, de absoluta, verbis laudatis ex libro contra Porphyrium, per latens illud consilium, cui præjudicare non intendit, certò certius intelligit prædestinationem

tionem illam, qua ab aeterno & ex pura misericordia praepravit Deus electis media ad salutem consequendam efficacia, proindeque statuit eos vocare ad fidem, quomodo sciebat eis congruere, ut vocantem non respuerent, sed ut & moverentur, & intelligerent, & sequerentur, amplectendo doctrinam evangelicam, ceteris omnibus relictis in massa perditionis. Nam ut probet se sine praedictio latens consilii Dei dixisse, tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat, qui in eum fuerant credituri, observat cap. citato lib. de praed. Sanct. se tunc querere & differere noluisse, utrum, predicato sibi Christo, a se ipsis habituri essent fidem, an Deo donante sumpturi, id est, utrum tantummodo eos praescierit, an etiam praedestinaverit Deus; & quod subintelligi debet, multo minus asseruisse, quod, predicato sibi Christo, a se ipsis fidem habituri essent, non Deo donante sumpturi, & quod eos tantummodo praescierit Deus, non etiam praedestinaverit. Unde concludit id quod dixit, respondendo tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat, qui in eum fuerant credituri, non pugnare cum latente illo consilio, quo Deus ab aeterno misericorditer elegit, praedestinavit, & liberare statuit eos, qui reipia credunt Evangelio, & credentes salvantur, ceteris omnibus iusto sed occulto iudicio in massa perditionis relictis. Unde stante veritate responsionis suae, adhuc responderi potuisset, tunc voluisse hominibus apparere Christum, quando sciebat, & ubi sciebat esse eos, quos Deus ab aeterno elegerat, & a massa perditionis liberare statuerat, donando eis fidem, & in fide, quae per dilectionem operatur, perseverantiam, atque ad hunc finem illis ab aeterno misericorditer praepraverat congrua gratiae, auxilia tum interna tum externa, ac proinde & ipsam doctrinam Christianae praedicationem. Proinde quod dixi, inquit S. Doctor, tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui in eum fuerant credituri, posset etiam sic dici, tunc voluisse hominibus apparere Christum, & apud eos predicari doctrinam suam, quando sciebat, & ubi sciebat esse, qui electi fuerant in ipso, ante mundi constitutionem. Ex quibus postremis verbis vides latens consilium Dei, cui noluit praedicare S. Doctor in libro contra Porphyrium, quod expressit Apostolus, cum dixit Ephes. c. 1. Elegit nos in ipso (Christo) ante mundi constitutionem, ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius, juxta S. Doctorem electionem esse. Haec autem electio est gratuita voluntas, qua Deus absolute & efficaciter voluit certos homines, ceteris in massa perditionis relictis, ad sanitatem, & vitae puritatem, cum finali perseverantia conjunctam pervenire, ut ipse Augustinus interpretatur.

Dices, apud Augustinum, Deum solummodo praescivisse fidem hominum futuram, & homines illam habituros esse a se; item homines non habere fidem, nisi Deo illam donante; & Deum eorum fidem non solum praescivisse, sed etiam praedestinasse, qui convertuntur. Atqui homines nec in statu absoluto nec in conditionato fidem habent aut habituri sunt a se ipsis, sed in utroque statu habent aut habituri sunt, Deo donante. Ergo in utroque statu non solum praescitur eorum fides, sed etiam praedestinatur, & ita in utroque statu non praescitur, nisi dependenter à decreto absoluto tum ex parte actus, tum ex parte objecti pro statu absoluto, item absoluto ex parte actus, sed conditionato ex parte objecti pro statu conditionato.

R. 1. c. min. quantum ad statum absolutum. Nam revera multi homines habent & habituri sunt in statu absoluto fidem. Unde illam habent & habituri sunt vel à se, hoc est, ex solis arbitrii viribus, vel Deo donante, hoc est, ex viribus gratiae congruae, illis ab aeterno gratuito & misericorditer praepratae

à Deo, illosque in tempore vocantis & vocaturae ad fidem, quomodo eis aptum est, & erit ut credant. Primum autem fidei repugnat. Superest ergo ut dicatur homines nec habere, nec habituros esse fidem in statu absoluto, nisi Deo donante, hoc est, nisi quia Deus ex pura misericordia facit, & faciet ut credant, ex pura misericordia vocando illos ad fidem quomodo se eis congruere, ut vocantem non repugnant, sed credendo sequantur. Unde sequitur, secundum Augustinum, & rei veritatem, fidem, & alia opera salutaria in statu absoluto, hoc est, absolute futura, non modo praescita esse à Deo, sed etiam praedestinata, & praescita esse à Deo, quia ab eo sunt praedestinata. Nam, ut dicit S. Doctor lib. de bono persev. c. 17. si fides & alia opera salutaria negantur esse à Deo praedestinata, nec dantur à Deo, aut ea se daturum esse nescivit. Quod si & dantur, & ea se daturum esse praescivit, profecto praedestinavit. Sed

R. 2. n. min. quantum ad statum conditionatum. Nam quantum ad hunc statum, est de subiecto non supponente. Homines enim nec habent, nec habituri sunt fidem, aut alia opera salutaria in statu conditionato, quia in statu conditionato nihil verè attribui potest hominibus, nisi sub conditione, tandiu pendente, tandiu in statu conditionato sistitur: nisi enim fiat transitus à statu conditionato ad absolutum, non ponitur conditio pro ulla temporis differentia, & tandiu pendet, tandiu pro nulla differentia temporis ponitur. Tandiu autem pendet conditio, sub qua aliquid esset, aut futurum esset, tandiu nihil est, aut futurum est, & nihil praefer hanc veritatem objectivam habetur: Hoc esset, aut futurum esset, si esset, aut futura esset talis conditio. Unde tandiu sistitur in statu conditionato, homines nec habent, nec habere possunt fidem, Deo donante, sed solum de illis verè dicitur: Habent fidem Deo donante, si eos tali modo vocaret ad credendum, habituri essent fidem Deo donante, si Deus praedestinaret illos ad credendum, hoc est, si Deus praepraret illis talem vocationem. Ex quibus apparet conditionalem scientiam, quae circa has veritates conditionales occupatur, sive, quod idem est, scientiam operum salutarium hominis ut futuribilem, aut nullatenus pendere à praedestinatione divina, aut ad summum non pendere à praedestinatione divina, nisi ut possibili & supposita existere, seu, quod idem est, à praedestinatione divina, nisi ut possibili, & in statu conditionato considerata.

Obi. 3. Illud Dei propositum, pro quo S. Augustinus tam acriter pugnavit contra Semipelagianos, est saltem decretum absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti, quo nititur scientia futuribilem. R. nihil alienum magis à mente S. Doctoris excogitari potuisse. Nam ut manifestum est ex libris de corr. & grat. & ex libris de praed. Sanct. & de bono persev. propositum illud, pro quo contra Semipelagianos pugnabat S. Augustinus, pertinet ad solos praedestinos, & est voluntas absoluta & efficax, qua Deus ab aeterno ante provisionem absolutam omnium meritum & demeritorum personalium, & post solam originalis culpae absolutam provisionem, quos voluit, ex pura misericordia statuit liberare à massa perditionis, reliquis omnibus in eadem massa relictis, hoc est, quos voluit, ex pura misericordia elegit, ut essent sancti & immaculati in conspectu ejus, & quidem sanctitate & puritate, per finalem perseverantiam consummandam, ceteris negativè rejectis, seu non electis, in vindictam culpae originalis. Haec autem doctrina plurimum displicebat Massiliensibus, ut Augustino narrat Prosper in sua ad eum epistola, quae extat ante lib. de praed. Sanct. Multi, inquit, servorum Christi, qui in Massiliensi urbe consistunt, in sanctitatis tuae scriptis, quae adversus Pelagianos haereticos condidisti, contrarium putant Patrum opinioni, & ecclesiastico sensui, quidquid in eis de vocatione electorum

itorum secundum Dei propositum disputasti. Et inferiorius sic profectus: *Hæc ipsorum definitio ac profectio est . . . hoc propositum vocationis Dei, quo vel ante mundi initium, vel in ipsa conditione generis humani, eligendorum & rejiciendorum dicitur facta discretio, ut secundum quod placuit Creatori, alii vasa honoris, alii vasa contumelie sint creati, & lapsis curam resurgendi adimere, & sanctis occasionem temporis asferre, &c.* Ex his vides quale fuerit illud propositum, de quo tam acris Augustinum inter & Pelagianos controversia, & quo tantoperè offendebarur Massilienses, nempe beneplacitum voluntatis divinæ absolutum ex omni parte, quo ante mundi constitutionem efficax facta est discretio certorum hominum, qui electi vocantur, à cæteris, qui dicuntur reprobi, vi cujus discretionis, primi in tempore ita vocantur, ut fiant vasa honoris, cæteri verò non ita vocari, & in hoc sensu neglecti & rejecti, permittuntur esse vasa contumelie.

Obj. 4. S. Augustinus improbavit in Semipelagianis scientiam futuribilem, independentem ab omni decreto actu existente. *R.* hoc esse manifestè falsum. Nam Augustinum inter & Semipelagianos numquam quæsitum fuit, utrum scientia futuribilem supponeret in Deo aliquod decretum actu existens, an non. Nunquam enim Augustinum inter & Semipelagianos controversia fuit de objecto scientiæ futuribilis, aut de modo, quo hæc scientia objectum suum attingit. S. igitur Augustinus non ipsam futuribilem scientiam, quam ipse tam expresse agnovit, sed quod longè aliud est, abusum reprobavit.

Porrò in duobus casibus abusi sunt Semipelagianis scientia futuribilis, & 1. quidem ut rationem redderent, quare è duobus parvulis, quorum unus cum baptismo, alter verò sine baptismo moritur, unus à Deo fuerit prædestinatus ad gloriam, & alter non fuerit: ad hanc enim interrogationem respondebant, teste Prospero in sua ad Augustinum epistola, *tales perdi, talesque salvari, quales futuros illos in annis majoribus, si ad activam servarentur ætatem, scientia divina præviderit.* 2. Ut rationem redderent, quare Deus hoc tempore & non alio, his nationibus & non aliis voluerit Evangelium prædicari: respondebant enim ad hoc quæsitum, ut idem Prosper testatur ibidem, *quorum aliquando non misertus est (Deus) nunc autem misereatur, prævisos à Domino credituros (si nimirum illis prædicaretur Evangelium), & ad unamquamque gentem ita dispensata tempora ac ministeria magistrorum, ut exortura erat bonarum credulitas voluntatum; & eos quibus non est prædicatum Evangelium, & in infidelitate permanerunt, inexcusabiles esse, quippe qui & ad unius veri Dei cultum potuerint instrui intelligentia naturali, & Evangelium idèò non audierint, quia nec fuerant recepturi.*

At inquit. S. Augustinus has Semipelagianorum evasiones exposcit, asserendo & probando scientiam futuribilem supponere decretum prædeterminativum, absolutum ex parte actus, & conditionatum ex parte objecti. *R.* hoc esse falsum. Et dico S. Doctorem primam evasionem refutare lib. de præd. Sanct. c. 12. ex verbis Apostol. Rom. c. 14. ubi de Apostolo hæc habet: *Ait enim: Omnes stabimus ante tribunal Christi, ut referat unusquisque secundum ea quæ per corpus gessit, sive bonum, sive malum. Gessit, inquit, non adjunxit, vel gesturus fuit, &c.* Et c. 13. hac ratione, *Homines futura, quæ non sunt futura, proculdubio nulla sunt merita, & hoc videre facillimum est: hoc est, opera sive bona, sive mala, quæ futura essent, si futura esset aliqua conditio, sed quæ ipsa non sunt futura, quia conditio sub qua futuribilia sunt, non est futura, nullius in æstimatione prudenti considerationis sint in ordine ad penam, vel præmiu.* Et c. 14. hoc Sapientiæ textu, *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus.* Ex quo sic argumetur: *Si judicarentur homines pro meritis sue vite, quæ non haberent morte præveniente, sed haberi essent, si viverent, nihil prodesset ei, qui raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, nihil prodesset eis*

qui lapsi moriuntur, si ante morerentur: Quod nullus dicere Christianus audebit. Et lib. de bono persever. c. 9. exemplo Tyrionum & Sidoniorum. *Porrò, inquit, si etiam secundum facta, quæ facturi essent, si viverent, mortui judicantur, profectò quia fideles futuri erant isti, si eis cum tantis miraculis fuisset Evangelium prædicatum, non sunt utique puniendi: puniuntur autem.*

Secundam Semipelagianorum evasionem explodit lib. de bono perseverantiae c. 14. eodem exemplo Tyrionum & Sidoniorum, adjuncto Judæorum exemplo, qui, prædicato sibi Evangelio, non crediderunt; cum è contra Tyrii & Sidonii credidissent, si prædicatum illis fuisset Evangelium. Unde colligit, quòd aliis prædicetur Evangelium, aliis verò, qui fuerunt electi, item quòd ex his, quibus Evangelium prædicatur, alii credant, alii non credant, recurrendum esse ad beneplacitum divinum, seu ad gratuitum decretum absolutum & efficax, quo Deus alios ab æterno elegit, ut essent sancti & immaculati in conspectu ejus, alios verò non elegit. Unde aliis, qui non fuerunt electi, non prædicatur Evangelium, aut si prædicatur, non datur ut credant, quia non vocantur, quomodo illis aptum est, ut credant; aliis verò, qui fuerunt electi, & prædicatur Evangelium, & datur unde credant, quia vocantur, quomodo illis congruit, ut credant. Hinc, ut hoc loco ait S. Doctor, *nec illis (Tyriis & Sydoniis) profuit quòd poterant credere (potentia ad actum reducenda, si prædicaretur illis Evangelium) quia prædestinati non erant, ab eo, cujus inscrutabilia sunt iudicia, & investigabiles viæ: nec istis (Judæis) obfuisse quòd non poterant credere (quia obfirmato animo id nolebant) si ita prædestinati essent, ut eos cæcos Deus illuminaret, & induratis cor lapideum vellet auferre.* Manserunt igitur Tyrii & Sidonii in sua infidelitate, sicut & in sua incredulitate Judæi, & ita nec illi, nec isti ad Christum venerunt per fidem, quia nec illis, nec istis fuit datum ut venirent, & non fuit datum, quia nec illi, nec isti in ipso Christo ante constitutionem mundi electi & prædestinati fuerunt, ut essent sancti & immaculati in conspectu ejus. Nam, ut hoc eod. loco ait S. Doctor, *neminem venire ad Christum, nisi cui fuerit datum, & eis dari, qui in illo electi sunt ante constitutionem mundi, proculdubio confiteor, à quo non surdis auribus cordis eloquium divinum auribus carnis auditur.* Quid ergo perpetuò opponit Semipelagianis S. Doctor? Gratuitum illud decretum absolutum & efficax, quo ab æterno propter merita Christi voluit absolute & efficaciter, non omnes, sed certos tantum homines à massa perditionis liberare per sanctitatem finali perseverantia contummandam; & consequenter non omnibus, sed certis tantum hominibus præparavit absolutè & efficaciter beneficia, quibus certissimè liberabuntur, & quæ cum in tempore accipiunt, credunt, & in fide, quæ per dilectionem operatur, usque in finem perseverant, Deo illis donante unde credant, & in fide, quæ per dilectionem operatur, usque in finem perseverant, Deo, inquam, illis donante per beneficia illa in æternitate præparata, & in tempore collata planè gratuito & misericorditer. De decreto autem prædeterminativo, absoluto ex parte actus, & conditionato ex parte objecti, quod futuribilem scientiæ præsupponi volunt Thomistæ, vel per somnium S. Doctori unquam occurrisset, nunquam verisimiliter ostendere poterunt.

§. III.

Scientiam futuribilem independentem esse ab omni decreto actu existente, probatur ratione.

Nota 1. Saltem supponi potest non existere decreta, absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti, quæ scilicet sunt de re aliqua ponenda, sub conditione à solo Deo pendente, qualia Thomistæ propugnant: cum enim ex hypothesi quòd existant, libere existant; ex hypothesi quòd existant, ita existant ut possent non existere. Quod autem sic existit, suppo-